

Abstract in Polish

Ostatnie badania nad perswazyjną rolą metafory w dyskursie (Charteris-Black 2004, Johnson and Tylor 1981, Read, Cesa, Jones and Collins 1990, Hitchon 1991, Jaffe 1988, Whaley 1991, Graesser, Mio and Millis 1989, Voss, Kennet, Wiley and Enstler-Schooler 1992) potwierdzają jej unikalną rolę. Językoznawcy kognitywni rozpowszechnili nowe rozumienie metafory, nie jako *simile*, ale jako transfer z jednej domeny do drugiej.

Moja rozprawa doktorska jest przede wszystkim o perswazyjnej roli domeny źródłowej metafory. Temat ten, jak dotąd nie był poruszony. Nikt dotąd nie przeanalizował danych dotyczących domeny źródłowej jako narzędzia do perswazji. Zbudowałam korpusy przemówień trzech ostatnich prezydentów Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej (W.J. Clintona, G.W. Busha oraz B. Obamy). Jako metodę do analizy tekstów zastosowałam narzędzie konkordacyjne Sketch Engine. Proponując metodologię badań domeny źródłowej metafory, jednocześnie zwracam uwagę na szerszy problem metodologiczny w badaniach nad metaforą w neurolingwistyce. Neurolingwistyka pomija zdobycze językoznawstwa korpusowego i tym samym nie jest w stanie udowodnić, lub zaprzeczyć roli perswazyjnej metafory. Następnym krokiem dla moich badań byłyby właśnie badania neurolingwistyczne, ale te potrzebują korzystać z dokonań językoznawstwa korpusowego, stąd przedstawiam moją propozycję dalszych badań nad domeną źródłową w neurolingwistyce.

Najbliższa praca naukowa do tematu mojej rozprawy doktorskiej została napisana przez Charteris-Black (2004). Charteris-Black (2004) analizował domeny źródłowe, ale jego metodologia uniemożliwiła uzyskanie danych potwierdzających jego tezy. Ponadto nie skupił się na jednej domenie

źródłowej, a na wielu. Z tego względu trudno jest uzyskać ogólny obraz tego, jak domena źródłowa się zachowuje w czasie i u konkretnego mówcy.

Moje badania są próbą odkrycia wzoru domeny źródłowej dla poszczególnego mówcy. Według wyników moich badań domena źródłowa nie jest zależna od mówcy, ale od czasu, w którym dany mówca wygłasza przemówienie, czyli od sytuacji ogólnej, w której polityk się znajduje. Wykorzystanie domeny źródłowej nie jest też charakterystyczne dla poszczególnych partii, czyli nie ma nic wspólnego z ideologią polityczną. Charteris-Black (2004) nie użył żadnego narzędzia do konkordancji, stąd brak danych, które można byłoby porównać z moimi wynikami. Jednakże jego badania są bardzo ważne i dostarczają wnikliwej analizy perswazyjnej roli metafory.

Pytanie, które zadałam w mojej pracy:

Jak amerykańscy prezydenci manipulują domeną źródłową metafory?

Hipoteza, którą postawiłam:

Amerykańscy prezydenci różnie używają tej samej domeny źródłowej, ujawniając tym samym cel swojej przemowy.

Wybrałam domenę źródłową słowa HOME. Znalazłam podobne wzory użycia domeny, jak i różnice pomiędzy politykami. Wzory użycia domeny nie są związane z ideologią partii politycznej, ale z tym, co się aktualnie dzieje w polityce i na świecie. Przedstawiłam dane z Sketch Engine i zaproponowałam, jak moje badania mogą się przydać w przyszłości badaniom w neurolingwistyce.

